

Рівненський державний гуманітарний університет
Rivne State University of Humanities
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені
проф. Т.І.Поніманської
Department of Preschool Pedagogy and Psychology and Special Education
named after prof. T.I. Ponimanska

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ:

Матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора
Т.І.Поніманської

ACTUAL PROBLEMS OF PRESCHOOL AND SPECIAL EDUCATION:

Newsletter of the Fourth International readings devoted to
Professor Ponimanska T.I.

Рівне
Rivne
Видавець О.Зень
2021

УДК 373.2+376

A 43

Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т.І.Поніманської, м. Рівне, 12 листопада, 2021 р. Рівне: Видавець О. Зень, 2021. 191 с.

Викладено матеріали учасників IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т.І.Поніманської «Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти», яка відбулася у місті Рівне 12 листопада 2021 року.

© Колектив учасників конференції, 2021
© Видавець О.Зень, 2021

ISBN 978-617-601-392-1

ЗМІСТ

<i>Войтович Оксана</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СПЕЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ	10
<i>Врочинська Людмила</i>	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗДО	12
<i>В'юнник Вікторія</i>	ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА ДЛЯ САМОВИРАЖЕННЯ ДІТЕЙ П'ЯТОГО РОКУ ЖИТТЯ	14
<i>Гасєвська Анастасія</i>	ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ «СІНКВЕЙН» У КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ІЗ ЗНМ	16
<i>Горопаха Наталія, Данилюк Марина</i>	ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО КНИГИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	18
<i>Горопаха Наталія, Дякова Олена</i>	МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У САМООБСЛУГОВУВАННІ	20
<i>Горопаха Наталія, Євгейчук Наталія</i>	ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	22
<i>Горопаха Наталія, Зух Оксана</i>	КОНСТРУЮВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ LEGO-DUPLO	24
<i>Горопаха Наталія, Литман Валентина</i>	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОЛОГІЧНОГО ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	25
<i>Горопаха Наталія, Московчик Інна</i>	ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ ЯК БАЗОВОЇ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ	29
<i>Горопаха Наталія, Хомич Надія</i>	ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	30
<i>Джеджерера Клавдія, Лантух Надія</i>	СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	33
<i>Джеджерера Клавдія, Піддубна Ірина</i>	ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	35

<i>Джеджерера Клавдія, Фесюк Яна</i> ВИХОВАННЯ ГУМАННИХ ВЗАЄМИН У ГРУПІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	37
<i>Дичківська Ілона, Бринських Юлія</i> ОСОБЛИВОСТІ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	40
<i>Дичківська Ілона, Мазур Алла</i> СПЕЦИФІКА КОРЕКЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗПР ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ	42
<i>Дичківська Ілона, Сакалош Іванна</i> ПСИХОГІМНАСТИКА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ДИСПРАКСІЇ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ	45
<i>Дичківська Ілона, Улюкаєва Ірина</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОНЦЕПЦІЇ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СОФІЇ РУСОВОЇ	47
<i>Загородня Людмила</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ПЛАТФОРМІ ZOOM	50
<i>Козак Людмила, Федорова Світлана</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КОМУНІКАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	52
<i>Козлюк Ольга</i> ФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВИХ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»	54
<i>Козлюк Ольга, Беднарчук Ірина</i> ВИХОВАННЯ ГУМАННИХ ПОЧУТТІВ ДОШКІЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ З ВИХОВАТЕЛЕМ	57
<i>Козлюк Ольга, Вишневіська Іванна</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР З LEGO У РОЗУМОВОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ	59
<i>Козлюк Ольга, Гаврилюк Ольга</i> ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ПОЧУТТІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ	62
<i>Козлюк Ольга, Грипич Зінаїда</i> ВЗАЄМОДІЯ ЗДО І СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ МОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ	64
<i>Козлюк Ольга, Грицай Юлія</i> МУЗИКОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	66
<i>Козлюк Ольга, Лозян Наталія</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	69

<i>Козлюк Ольга, Мошук Катерина</i>	ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ	70
<i>Кондратець Інна</i>	РЕФЛЕКСІЙНА КУЛЬТУРА ЯК НЕОБХІДНА КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	73
<i>Косарева Галина</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ПРИ СЕМАНТИЧНІЙ АФАЗІЇ	75
<i>Косарева Галина, Ворошук Наталія</i>	ОСОБЛИВОСТІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАЇКАННЯМ	77
<i>Косарева Галина, Заморська Л.</i>	ОСОБИСТІСНО- ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В КОРЕКЦІЙНО-ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	79
<i>Косарева Галина, Серикина Світлана</i>	ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТПМ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО- РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ	81
<i>Косарева Галина, Сива Олена</i>	ФОРМУВАННЯ ЗВУКО- СКЛАДОВОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА У ДІТЕЙ З МОТОРНОЮ АЛАЛІСІЮ	83
<i>Косарева Галина, Хлистік Софія</i>	СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТИНИ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ ТА ЇЇ СІМ'Ї	85
<i>Косарева Оксана, Баранчук Дарина</i>	ФОРМУВАННЯ ЕМПАТІЇ У ДОШКІЛЬНИКІВ З АГРЕСИВНИМИ ПРОЯВАМИ	87
<i>Косарева Оксана, Варейчук Катерина</i>	ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ	89
<i>Косарева Оксана, Мельничук Світлана</i>	ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ ЧУТЛИВОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	91
<i>Косарева Оксана, Тертична Галина</i>	ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗЛАДІВ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	93
<i>Косарева Оксана, Степанець Анастасія</i>	ВПЛИВ СТИЛЮ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА АДАПТАЦІЮ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ ДО ЗДО	94

<i>Косарева Оксана, Тимошок Богдана</i> ВИЯВЛЕННЯ РІВНІВ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ	96
<i>Кравець Любов</i> ВИХОВАННЯ «МИСЛЕННЯ ВИЩОГО ПОРЯДКУ»	98
<i>Маліновська Наталія, Голуб Олена</i> МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ КНИГИ	101
<i>Маліновська Наталія, Кондратюк Тетяна</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЗИКИ В РІЗНИХ ВИДАХ МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	102
<i>Маліновська Наталія, Крючкова Ірина</i> РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ	104
<i>Маліновська Наталія, Лічна Світлана</i> ОЗДОРОВЛЮВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИХАЛЬНИХ ВПРАВ	106
<i>Маліновська Наталія, Макарець Анна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ	108
<i>Маліновська Наталія, Музичук Тетяна</i> МНЕМОТЕХНІКА В ОСВІТНЬО-МОВЛЕННЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	109
<i>Маліновська Наталія, Мурдза Христина</i> УКРАЇНСЬКА НАРОДНА КАЗКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	111
<i>Марєєва Тетяна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІГОР В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	113
<i>Мартинюк Галина</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ЗОБРАЖУВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	115
<i>Машовець Марина, Карнаухова Антоніна</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КАЗКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	118
<i>Павлюк Тетяна</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	120
<i>Павлюк Тетяна, Кутянська Соломія</i> ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПРО ФОРМУ І ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ	121

<i>Павлюк Тетяна, Мельничук Дарина</i> МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ПОНЯТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	124
<i>Павлюк Тетяна, Музичук Юлія</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРІЄЮ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ КОМПЛЕКСУ «ЖИВИЙ ЗВУК»	126
<i>Павлюк Тетяна, Петришина Наталія</i> НЕБИЛИЦІ ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЕЛЕМЕНТІВ МАТЕМАТИКИ	128
<i>Павлюк Тетяна, Сидорчук Ольга</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР З ЦІКАВИМ МАТЕМАТИЧНИМ МАТЕРІАЛОМ	129
<i>Павлюк Тетяна, Тишкун Валентина</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАЗКОТЕРАПІЇ У РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ	131
<i>Павлюк Тетяна, Чучман Ірина</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ПРО МНОЖИНУ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	132
<i>Павлюк Тетяна, Швед Віта</i> ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРІЄЮ ЗАСОБАМИ МАЛИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ЖАНРІВ	134
<i>Павлюк Тетяна, Штокало Оксана</i> РОЛЬ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ У ВИХОВАННІ ДРУЖНИХ ВІДНОСИН МІЖ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ	137
<i>Павлюк Тетяна, Ярмолюк Ліля</i> ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	139
<i>Половіна Олена</i> ІНТЕНСИФІКАЦІЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ: ВИКЛИКИ Й РИЗИКИ	140
<i>Руденко Наталія, Баландюк Марія</i> ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ	142
<i>Руденко Наталія, Винар Марія</i> ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗНМ ІІІ РІВНЯ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ ЛЕПБУК	145
<i>Руденко Наталія, Зайка Дарія</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОСОДИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОЛІМОРФНОЮ ДИСЛАЛІЄЮ	146
<i>Руденко Наталія, Крутяк Ірина</i> КОРЕКЦІЯ ЗВУКОВИМОВИ	148

У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРІЄЮ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ	
<i>Руденко Наталія, Мурдза Христина</i> ВИКОРИСТАННЯ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	150
<i>Руденко Наталія, Скляревська Таміла</i> ВІДНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО СПІЛКУВАННЯ ПРИ ДИТЯЧІЙ АФАЗІЇ	153
<i>Руденко Наталія, Шевцова Лариса</i> РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ТВОРЧИХ ІГОР ЯК ЗАСОБУ ВИХОВАННЯ ЛЮДЯНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	155
<i>Сторож Олена, Попик М.</i> РОЗВИТОК УЯВИ ДІТЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ТВОРЧОЇ ГРИ	157
<i>Трачук Марина</i> ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	158
<i>Фасолько Тетяна</i> ФОРМУВАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	161
<i>Федорова Наталія</i> ГУМАНІСТИЧНА ПАРАДИГМА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	163
<i>Федорова Наталія, Щавінська-Тихомирова Марина</i> ІГРИ З КОЛЬБОРОМ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ	165
<i>Ферт Ольга, Воробей Неля</i> РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА ЗАСОБАМИ АВА-ТЕРАПІЇ	167
<i>Ферт Ольга, Гатауліна Анастасія</i> КОРЕКЦІЯ ЗАЇКАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ	169
<i>Шадюк Ольга, Коськовецька Марина</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВ	172
<i>Шадюк Ольга, Солодуха Ольга</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЛЮБОВІ ДО МАЛОЇ БАТЬКІВЩИНИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	174

<i>Шостак Ольга, Вахнюк Інна</i> КОРЕКЦІЯ ЗНМ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ	176
<i>Шостак Ольга, Солоненко Анна</i> СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ	178
<i>Шостак Ольга, Хондока Катерина</i> ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	181
<i>Юрчук Олексій, Тишинська Яна</i> РІВЕНЬ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ ПІДВИЧЕННЯ	183
<i>Яциур Любов, Столярчук Оксана</i> ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК У ДІТЕЙ П'ЯТОГО РОКУ ЖИТТЯ В РІЗНИХ ВИДАХ ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	186
<i>Яциур Любов, Іваненко Аліна</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АПЛІКАЦІЇ	188

1. Бех І., Чорна К. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. *Методист* (Шкільний світ). 2014. № 11. С. 11-25.
2. Борисова Н.А. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку. *Таврійський вісник освіти*. 2017. № 1. С. 53-59.
3. Грицишина Т. Ознайомлення дошкільників з рідним краєм та елементи туризму в дитячому садку. *Післядипломна освіта в Україні*. 2010. № 1. С. 76-81.
4. Дроботій О., Кривоніс М. Патріотичне виховання в ДНЗ. Харків : Ранок, 2017. 192 с.
5. Каплуновська О.М. Кичата І.І., Палець Ю.М. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку / за наук. ред. О.Д. Рейпольської. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 72 с.

***Шостак Ольга,**
кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри дошкільної педагогіки і психології
та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
Вахнюк Інна,
здобувач другого рівня вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет*

КОРЕКЦІЯ ЗНМ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ

Формування мовленнєвої компетентності є одним із пріоритетних завдань всебічного, гармонійного розвитку дитини в освітньому закладі. На жаль, на сьогоднішній день кількість дітей, які мають мовленнєві порушення, збільшилася порівняно з попереднім десятиліттям і зазначена проблема не втрачає актуальності, позаяк розвиток мовлення закладає підґрунтя для подальшого становлення особистості дитини.

Слід зауважити, що в сучасній школі також зростає чисельність дітей, які мають низький рівень успішності в засвоєнні навчальної програми. Виникнення в учнів труднощів в опануванні навичками читання та письма часто пов'язане з цілим комплексом факторів. Навіть незначне порушення нервової системи може призвести до дезінтеграції структур мозку і, відповідно, до затримки й відхилень у розвитку психічних процесів. На момент вступу до школи така дитина ще не готова до навчальної діяльності, що може спричинити її неуспішність і навіть дезадаптацію. Як наголошує Н. Голуб, стійкі та чітко виражені труднощі в опануванні писемним і усним мовленням насамперед притаманні для дітей із загальним недорозвиненням мовлення (ЗНМ) [1, с. 59].

ЗНМ характеризується затримкою розвитку всіх компонентів мовленнєвої системи, що проявляється в порушеннях пізнавально-комунікативної діяльності, емоційно-вольової сфери, у сповільненні розвитку зв'язного мовлення при нормальному слуху та первинно збереженому інтелекті. Проблему ЗНМ досліджували різні науковці (Г. Жаренкова, Н. Жукова, Р. Левіна, О. Лурія, О. Мастюкова, О. Корнєв, Є. Соботович, В. Тищенко, Т. Філічева та інші). Поняття ЗНМ було вперше теоретично обґрунтоване у 50–60-х рр. ХХ ст. в результаті досліджень мовленнєвої патології, проведених Р. Левіною та співробітниками НДІ дефектології [2, с. 7–8].

Однак на сьогоднішній день механізми відхилень недорозвинення мовлення залишаються недостатньо вивченими, тому що їх причини можуть бути різними: несприятливі впливи під час внутрішньоутробного розвитку, пологів (асфіксія, родова травма), а також у перші роки життя дитини. Н. Могильова стверджує, що ЗНМ може спостерігатися при найбільш складних мовленнєвих патологіях: алалії, афазії, а також при ринолалії та дизартрії [2, с. 7]. У таких випадках виявляється одночасно недостатність словникового запасу, граматичної будови і фонетико-фонематичного розвитку. Н. Могильова також відзначає, що в дітей, «які мають порушення інтелекту, слуху, зору, недорозвинення мовлення має вторинний характер, або виступає як другий первинний самостійний дефект (наприклад, у дітей із інтелектуальною недостатністю та алалією)» [2, с. 7].

Корекційна робота з дітьми із ЗНМ передбачає: нормалізацію психічних процесів, регуляцію процесів збудження і гальмування, виправлення низки мовленнєвих порушень, формування навичок конструктивної діяльності. До таких вправ відносять вправи на розвиток дихання, вправи на розвиток регуляції м'язового тону, вправи на розвиток координації руху, різне вокальне та інструментальне музикування, вправи на розвиток мовленнєвих і мімічних рухів.

Зокрема, на сьогодні особливо актуальне використання логоритміки для корекції мовленнєвих порушень. Більшість логопедів (О. Аніщенкова, О. Сагірова, Т. Сидоренко, О. Проліснова) зазначає, що логоритміка – це комплексна методика, яка поєднує засоби логопедичного, музично-ритмічного та фізичного виховання [3]. Мета логоритміки – «подолання мовленнєвого порушення шляхом розвитку, виховання й корекції рухової сфери в поєднанні зі словом та музикою» [3]. Це методика, що спирається на зв'язок музики, слова, руху і включає пальчикові, мовленнєві, музично-рухові та комунікативні ігри. Під час логоритмічних вправ логопед розв'язує низку важливих корекційних і розвивальних завдань. А саме: розвиток слухової уваги і фонематичного слуху, розвиток загальної та дрібної моторики рук, кінестетичних відчуттів, міміки, пантоміміки; розвиток мовленнєвої моторики для формування артикуляційної бази звуків, фізіологічного та фонаційного дихання. Логоритмічні заняття дають можливість подолати мовленнєві проблеми в дітей із ЗНМ шляхом розвитку і корекції рухової сфери в поєднанні зі словом та музикою, дозволяють дітям

глибше зануритися в ігрову ситуацію. До таких вправ зараховують: вправи на розвиток дихання, вправи на розвиток регуляції мовленнєвого тону, вправи на розвиток координації руху, різне вокальне та інструментальне музикування, вправи на розвиток мовленнєвих рухів.

Отже, у процесі подолання ЗНМ у молодших школярів доцільно використовувати засоби логоритміки. Корекційна робота полягає не тільки в застосуванні комплексу вправ, спрямованих на виправлення мовленнєвих порушень у дитини, а й сприяє легкому навчанню, соціалізації та своєрідній терапії на основі поєднання музики, слова й руху.

Література:

1. Голуб Н. М. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами із загальним недорозвиненням мовлення, затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* : збірник наукових праць. 2020. Вип. 15. С. 56-65.

2. Загальне недорозвинення мовлення: теорія та перспективне планування корекційно-розвиткової роботи : навчальний посібник. / уклад. Н. М. Могильова. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 123 с.

3. Музична логоритміка [Електронний ресурс]. URL : <https://naurok.com.ua/muzichna-logoritmika-yak-odna-z-form-svoeridno-terapi-79030.html> (дата звернення: 25.10.2021).

*Шостак Ольга,
кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри дошкільної педагогіки і психології
та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
Солоненко Анна,
здобувач другого рівня вищої освіти
Рівненський державний гуманітарний університет*

СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ

Найважливішою умовою розвитку дитини є вміння спілкуватися з людьми, які її оточують. Спілкування, встановлення контакту не тільки з близькими людьми, а й гармонійна співпраця з однолітками дозволяє дитині пізнавати себе, сприяє становленню особистості. Без нього неможливий усебічний розвиток дитини, формування психічних функцій і процесів. У період дошкільного дитинства відбуваються такі зміни: розширення кола спілкування, зміна змісту структурних компонентів спілкування, удосконалення його засобів, основним із яких стає мова.

Наукове видання

Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти:

Матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора
Т.І.Поніманської

Actual problems of preschool and special education:

Newsletter of the Fourth International readings devoted to
Professor Ponimanska T.I.

Технічний редактор:

Ольга Шадюк

Відповідальний за випуск:

Ілона Дичківська

Підп. до друку 10.11.2021

Видавець О. Зень

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

Серія РВ № 26 від 6 квітня 2004р.

Вул.Кн. Романа 9/24, м.Рівне, 33022

068-0250-674; olegzen@ukr.net

Друк: VPM-ПОЛІГРАФ